

DISKRIMINERINGEN

Til Kunnskapsdepartementet

Høringsuttalelse til NOU 2015:2 Å høre til

Stopp Diskrimineringen ønsker velkommen denne anledningen til å få økt oppmerksomhet rundt behovet for en mer samlet og helhetlig innsats for å skape en inkluderende skole; en skole som evner å utvikle og stimulere alle elever, slik at de får brukt sine ressurser optimalt. Bekjempelse av mobbing og *alle former for ekskluderende atferd og praksiser* må ha konstant høy prioritet.

Stopp Diskrimineringen arbeider hovedsakelig med å dokumentere holdningsbasert diskriminering, siden vi ser at dette er forsømt. Mens søkelyset hele tiden er rettet inn mot diskriminering av andre utsatte grupper, forblir fordomsbasert diskriminering av funksjonshemmede et ikke-tema; enten det gjelder diskriminering i form av mobbing, trakassering, utestengning, hatprat, hatkriminalitet eller andre former for vold.

Vi vil derfor understreke innledningsvis at graden av oppmerksomhet om et samfunnsproblem, ikke er en dokumentasjon for problemets størrelse eller alvorlighetsgrad. Det er først og fremst et uttrykk for graden av erkjennelse, noe som igjen er et uttrykk for hvilken status en befolkningsgruppe har fått til enhver tid.

I vårt arbeid identifiserer vi slike hierarkier der funksjonshemmede alltid rangeres lavt. Dette er et mønster som i stor grad gjelder på tvers av landegrenser og holder seg stabilt over tid.

Strukturell diskriminering – generelt og i skolepolitikken spesielt

Vi har i flere år uttrykt bekymring for manglende fokus på holdninger til funksjonshemmede barn og unge, og etterspurt innsatser for å sikre at elever med funksjonsnedsettelse blir fullt ut inkludert i skolen. Utviklingen går i motsatt retning.

Borgerrettsstiftelsen - STOPP DISKRIMINERINGEN
- Org.nr. 985 208 786
Postboks 2474 Strømsø 3003 Drammen – Tlf.: 90196325
<post@stopdisk.no – <www.stopdisk.no

Som det vil fremgå av vårt høringssvar, er funksjonshemmede ikke inkludert verken fysisk (tilstedeværelse i klassen) eller sosialt i skolen i dag, og heller ikke i utdanningspolitikken for en inkluderende skole. Isteden øker segregering av elever i egne grupper, klasser og skoler i en slik fart at man snart vil nå samme nivå som i spesialskolenes tid.

Vi er klar over at Djupedalutvalgets mandat ikke omfatter læringsressurser og pedagogiske aspekter ved opplæringen, og vi skal derfor avgrense vår uttalelse i tråd med mandatet. Men vi vil likevel poengtere at det er nettopp denne mangelen på et helhetlig perspektiv i skolepolitikken, som fører til at man ikke ser sammenhengen mellom skolens ekskluderende praksiser og elevenes behandling av hverandre. Man må spørre hva elever egentlig lærer om sine medelever med ulike funksjonsnedsettelse, siden deres holdninger primært formes av praksis: hva man gjør, ikke hva man sier bør gjøres.

Praksis er at elever med ulike funksjonsnedsettelse:

- Ikke får tilgang til læringsressursene (herunder at de ikke får pensum i tide i de formater de trenger, at læringsplattformer og svært mange andre viktige kunnskapskilder er utilgjengelige).
- Ikke får delta i undervisning i alle fag (elever fritas fra viktige fag på grunn av funksjonsnedsettelse, noe som ville være utenkelig før).
- Ikke kommer fysisk inn i alle lokaler skolen benytter og besøker
- Ikke er inkludert i skolens tiltak og jobbing med holdninger
- fremstilles og omtales fordomsfullt både i læremateriell, av lærere og ikke minst i medier, kultur og litteratur som elevene oppsøker eller er omgitt av
- ikke har rollemodeller verken i skolen eller i undervisningen, og heller ikke i politikk, media eller på andre viktige arenaer

Praksis lærer barn og unge at det er naturlig «å stå utenfor» når man har ulike funksjonsnedsettelse, ikke at vi lever i et funksjonshemmende samfunn.

Alle de ovenfor nevnte faktorene er vi svært opptatt av når det gjelder kjønn og etniske minoriteter, og etter hvert er også seksuell orientering.

Likevel fortsetter samfunnet å ignorere at fravær og utelatelse har betydning for hvorvidt funksjonshemning kan bli forstått som naturlig variasjon eller ikke.

Utelatt fra skolens arbeid med menneskerettigheter og holdninger

Som utvalget også peker på, er det lite kunnskap om mobbing av funksjonshemmede elever. Dette skyldes at både forskning og kartlegging av unges holdninger til annerledeshet, har ignorert at mennesker som skiller seg ut på grunn av funksjonsnedsettelse er særlig utsatt. Dette påpekte vi i møte med Kunnskapsdepartementets politiske ledelse allerede i 2006, hvor vi viste mange eksempler på at funksjonshemmede er utelatt i holdningsstudier og undervisningsopplegg. Siden har vi gitt flere innspill både til utdanningsdirektorat, Holocaustsenteret, Dembra og ulike aktører som er ansvarlig for menneskerettsundervisning, uten å nå frem.

Borgerrettsstiftelsen - STOPP DISKRIMINERINGEN

- Org.nr. 985 208 786

Postboks 2474 Strømsø 3003 Drammen – Tlf.: 90196325

<post@stopdisk.no – <www.stopdisk.no

Vi konstaterer isteden at funksjonshemmede forblir en usynlig gruppe også i de siste års utredninger og undersøkelser omkring mobbing, og som vi vil vise her, skjer det en systematisk rangering når holdningsskapende tiltak utredes og iverksettes.

I **Stortingsmelding Meld.st.22 (2010-2011) Motivasjon – mestring – muligheter**, nevnes ikke funksjonshemmede i det hele tatt.

Heller ikke i kapittel 7.2 om mobbing problematiseres konsekvenser av å stenge elever utenfor klassefellesskapet, til tross for at det vises til forskning som dokumenterer at: *Skoler som har en høy andel elever med enkeltvedtak om spesialundervisning, rapporterer også om et større omfang av mobbing enn skoler med få elever i denne kategorien. (s. 71.).*

Meldingen bekrefter isteden at man har et fastlåst og snevert syn på hvilke kjennetegn som skal regnes med, slik det fremgår av forslag i kapittel 7.3. s. 75-76:

Kunnskapsrike lærere som kan utnytte de mulighetene som ligger i læreplanene, er avgjørende.

Departementet vil

- *utvikle en helhetlig pedagogisk ressurs for skolens arbeid mot antisemittisme og rasisme, med utgangspunkt i læreplanverket*
- *utvikle etterutdanningsopplegg for lærere om temaene antisemittisme og rasisme*
- *oppfordre skolene til å markere Holocaustdagen 27. januar*

Deretter nedsettes **Eidsvågutvalget**¹ med et mandat som viderefører dette svært snevre fokuset, noe utvalget forklarer slik på s. 12:

Diskrimineringsbegrepet i mandatet ligger nær opp til forståelsen i diskrimineringsloven (2005). Denne lovens formål er «... å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og å hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn».

Flere former for diskriminering faller derfor utenfor gruppens arbeidsområde. Det gjelder blant annet kjønnsdiskriminering, diskriminering på grunnlag av seksuell legning og diskriminering av personer med nedsatt funksjonsevne.

Utvalgets arbeid skulle resultere i et opplæringsopplegg for skolene. Opplegget som er kalt **Dembra**, presenteres slik på HL-senterets hjemmeside:

Dembra er et kursopplegg for ungdomsskoler til støtte i skolens arbeid med forebygging av antisemittisme, rasisme og udemokratiske holdninger. Kurset tar utgangspunkt i skolens egne erfaringer, og gir konkrete metodiske verktøy for lærere og skoleledere til bruk i skolens hverdag.

Djupedalutvalget siterer denne omtalen, men problematiserer overhode ikke at funksjonshemmede er fraværende i dette forebyggende arbeidet som er tiltenkt en slik viktig funksjon i skolen.

¹ Rapport fra Kunnskapsdepartementets arbeidsgruppe om antisemittisme og rasisme i skolen.

Ved henvendelse til prosjektledelsen, fikk vi bekreftet at heller ikke den hadde tenkt seg funksjonsnedsettelse som relevant i prosjektet.

Vi leter forgieves etter begrunnelser eller faktagrunnlag for å ekskludere funksjonshemmede fra undervisning om Holocaust og annen menneskerettsundervisning.

Det er derfor vanskelig å finne andre begrunnelser for denne systematiske utelatelsen av verdens største minoritet, enn at det skyldes manglende erkjennelse av at mennesker med funksjonsnedsettelser er en særlig utsatt gruppe. Vi finner dette svært bekymringsfullt, siden mangel på erkjennelse må basere seg på både historieløshet og kunnskapsløshet.

Vi er også bekymret for vedlikeholdet av et skjevt og snevert fokus som fører til etterslep på kunnskap og dermed opprettholdelse av den marginale posisjonen. Dette så vi tydelig på konferansen i regi av Kunnskapsdepartementet om utdanning, menneskerettigheter og demokrati. Til tross for at flere kunnskapskilder nasjonalt og internasjonalt ble presentert, ble det aldri referert til funksjonshemmede som en gruppe som krever tilsvarende kunnskapsinnhenting og oppmerksomhet.

Et annet eksempel på utelatelsen er prosjektet om forebygging av hatprat som gjennomføres av EWC (Wergelandssenteret) med støtte fra det offentlige (Utdanningsdirektoratet). Prosjektet som er et konkret tiltak i handlingsplanen mot radikaliserings og voldelig ekstremisme (tiltak 26) presenteres under tittelen «**Hjelp til skoler som vil forebygge hatprat på nett**», med følgende definisjon fra Europarådet av hatprat:

«Alle ytringer som sprer, oppfordrer til, fremmer eller rettferdiggjør rasisme, fremmedfrykt, antisemittisme eller andre former for hat basert på intoleranse, inkludert intoleranse uttrykt gjennom aggressiv nasjonalisme og etnosentrisme, diskriminering og fiendtlige holdninger overfor innvandrere og personer med innvandrerbakgrunn. Hatprat inkluderer også andre former for diskriminering og fordommer slik som antisiganisme, islamofobi, kvinnehat, sexisme og diskriminering basert på seksuell orientering og kjønnsidentitet.»

Ved henvendelse vil man få opplyst at selvsagt er funksjonshemmede også med, noe vi stadig erfarer når vi følger opp innsatser mot diskriminering, hatprat og hatkriminalitet. Det lar seg imidlertid ikke bortforklare at et prosjekt med en definisjon som gjør en så grundig oppstilling, ikke vil bli oppfattet av skolene som å inkludere hatprat mot funksjonshemmede. Den terskelen er i tillegg svært høy siden funksjonshemmede nettopp ikke har vært inkludert i de innsatser skolene har erfaring med. Vi vil tvert imot hevde at selv om noen av kategoriene som er listet opp i første setning ikke var tatt med, ville skolene uansett oppfatte at dette opplegget iallfall handlet om rasistisk motivert hatprat.

Forskning viser at funksjonshemmede ekskluderes og mobbes mer enn andre

En studie fra 2007 avdekker at funksjonshemmede og kronisk syke er mest utsatt for vold av alle grupper unge.² Denne undersøkelsen bekrefter også tidligere funn om at unges fordommer er større mot funksjonshemmede enn mot andre, og at gruppen har lavere status enn andre diskrimineringsgrunnlag. Disse undersøkelsene gir ikke støtte til den rangeringen av utsatthet som ligger til grunn for de politiske innsatsene vist til ovenfor.³

En undersøkelse foretatt av IPSOS MMI for Norges Blindforbund⁴ basert på svar fra 81 foreldre, viser at 40 % av elever med synsnedsettelse kan være mobbet. Tallmaterialet er lite, men samtidig vet vi at barn ofte ikke forteller foreldre om mobbing. Blant synshemmede er det imidlertid velkjent at man er mer utsatt for mobbing og eksklusjon enn andre på skolen.

Videre foreligger det solid kunnskap om at unge som tas ut av klassen til spesialundervisning, er mer utsatt for mobbing enn andre unge.

I en undersøkelse fra Syddansk Universitet fra 2010⁵ slås det fast at det er en entydig sammenheng mellom det å ta ut elever fra klassen og mobbing.

Forsker Christian Quvang finner at:

32 av de 33 personene fortalte om hvordan de ble mobbet grovt og at de følte seg alene med problemet, fordi de voksne ikke så det eller oppfattet omfanget av det. I noen tilfeller var læreren også delaktig i mobbingen.

Til tross for at denne undersøkelsen dokumenterer at dette er den sikre vei til mobbing, kan vi ikke se at dette erkjennes som et problem i Norge. Pedagogikkprofessor og skoleforsker Thomas Nordahl bekrefter imidlertid at dette også er tilfellet i Norge⁶.

Riktignok finner vi i **Meld.st.18 (2010-2011) Læring og fellesskap**, en referanse til en studie hvor opplevelse av mobbing er berørt (jf. s. 40), men bortsett fra dette, er mobbing ikke tatt opp i denne meldingen som handler om barn, unge og voksne som har såkalte «særlige behov». Meldingen setter en egen dagsorden, og på denne dagsordenen hører ikke temaer knyttet til hva skolen formidler av holdninger gjennom praksis inn. Heller ikke medelevers fordommer er tema i denne meldingen.

Bruk av og gjennomføring av spesialundervisning må ses i sammenheng med skolens psykososiale miljø på en helt annen måte enn tilfellet er i dag når vi vet at sammenhengen mellom segregerte tiltak og utenforskap og mobbing er så stor.

² Folkehelseinstituttet og Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress 2007: Voldutsatt ungdom i Norge, resultat fra helseundersøkelser i seks fylker

³ Edgar Martinsen (2004): Slik ungdom ser det.

⁴ <http://www.utdanningsnytt.no/nyheter/2015/april/mange-blinde-blir-mobbet-pa-skolen/>

⁵ <http://videnskab.dk/kultur-samfund/specialundervisning-giver-sarede-elever>

⁶ <http://www.abcnyheter.no/nyheter/2010/03/27/106946/elever-i-spesialundervisning-mobbes-mer>

Borgerrettsstiftelsen - STOPP DISKRIMINERINGEN

- Org.nr. 985 208 786

Postboks 2474 Strømsø 3003 Drammen – Tlf.: 90196325

<post@stopdisk.no – <www.stopdisk.no

Vi støtter derfor de synsmåter som kjente skoleforskere som Peder Haug og Thomas Nordahl⁷ gir uttrykk for. Som Nordahl peker på behandles elever som diagnoser.

En skole som ikke er utformet for inkludering av alle naturlige variasjoner som er i befolkningen, kan ikke få bukt med eksklusjon på grunnlag av disse fordommene. Som Kermit m.fl. peker på i studien **En av flokken** som er vist til i kap. 7.4.6 i utredningen, må elever med sansetap ta ansvar for sin egen inkludering. Vi kan ikke se at disse funnene gir den oppmerksomhet de bør fra utvalgets side, all den tid det bør vekke stor bekymring at elever med sansetap opplever ensomhet og må inkludere seg selv.

Vi mener at Djupedalutvalget overser at utestengning og eksklusjon handler om mange ulike måter å behandle hverandre på, og at nettopp disse ulike handlingsmåtene som spenner fra vold og aggressiv mobbing og trakassering via mer sublimе former for utestengning, skjulte budskap, utfrysing til passiv atferd som å velge bort og ignorere, henger nøye sammen med ulike kjennetegn elever har, og ikke minst vil det henge sammen med funksjonsnedsettelse.

Skolens skjulte pensum

Synliggjøring er også en del av selve forebyggingen og bevisstgjøringen, og vi vil derfor understreke så sterkt vi kan, at utelatelse av funksjonshemmede som vist ovenfor, bidrar til fortsatt marginalisering og eksklusjon i form av ulike former for diskriminering som trakassering, mobbing og vold.

Når en befolkningsgruppe blir usynliggjort systematisk der bestemte «utvalgte» nevnes eksplisitt, sendes det sterke signaler til omverdenen, særlig barn og unge, om at tilsvarende handlinger og holdninger rettet mot funksjonshemmede ikke skal forstås på samme måte som overfor de eksplisitt nevnte gruppene.

Sagt på en annen måte: **det skjulte pensum er at alle ikke er like mye verdt.**

Våre forslag og synspunkter på utvalgets forslag

Det må gjennomføres en kartlegging av læreplaner, lærebøker og andre læringsressurser for å se hva som formidles om funksjonshemmede.

Menneskerettsundervisningen må inkludere funksjonshemmede på linje med andre diskrimineringsgrunnlag i læreplaner og alle undervisningsopplegg.

Begrunnelse

Institutt for samfunnsforskning har gjennomført en kartlegging av fremstilling av minoriteter (les etniske) i læremidlene.

⁷ <http://www.nrk.no/livsstil/spesialundervisningen-ma-legges-ned-1.7799750>

Den ble lagt frem på Kunnskapsdepartementets konferanse om menneskerettsundervisning 13.10.2014. I tillegg til at forskerne finner positiv utvikling, viser forskernes funn hvor fininnstilt filteret er når man kontrollerer språket i læremidlene, f.eks. at bruk av begrepet «fargerikt fellesskap» er fordomsfullt, men heldigvis på vei ut av språket.

Stopp Diskrimineringen har ikke ressurser til å kontrollere hva som står i lærebøker om funksjonshemmede, men vi antar at det som kommuniseres i samfunnet for øvrig kan gi en viss pekepinn. Dessuten har vi sett på læreplaner og menneskerettsundervisningen.

Dette gir oss stor grunn til bekymring, og vi er ikke i tvil om at det er et påtrengende behov for en tilsvarende gjennomgang med et tilsvarende fininnstilt filter som ISF sin studie. Funksjonshemmede er ikke behandlet på linje med kjønn, etniske og nasjonale minoriteter i læreplan for menneskerettsundervisning, f.eks. ikke inkludert i **Demokrati og medborgerskap i Læreplan i politikk, individ og samfunn - programfag i studiespesialiserende utdanningsprogram.**

Når funksjonshemmede nevnes i menneskerettsundervisningen, er det som et sosialpolitisk anliggende. Vi viser til krav om at CRPD må etterleves og formidles nedenfor.

Forsknings- og utredningsarbeid må inkludere funksjonshemmede

Begrunnelse

Stopp Diskrimineringen mener utvalget har tatt lett på virkemiddelbruken når det gjelder funksjonshemmede, og il vil sterkt advare mot å følge utvalgets forslag i 13.2.3.1 Arbeid rettet mot krenkelser som har sammenheng med diskrimineringsgrunnlagene

Her skriver utvalget:

Utvalget er kjent med at Statped har i oppgave å jobbe med FoU, og mener Statped bør ta initiativet til å få frem mer kunnskap om krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering av elever med nedsatt funksjonsevne for å få kunnskap om hvordan disse krenkelsene arter seg, og hvilke tiltak som bør settes inn.»

Vi kan vanskelig tolke dette på noen annen måte enn at utvalget med dette forslaget legger opp til en videreføring av dagens segregeringslinje i utdanningspolitikken, både når det gjelder forskning og tiltak. Statped er ikke et naturlig fagmiljø for å forankre denne typen forskning eller kunnskap. Derimot vil utvalgets forslag føre til fortsatt ansvarsfraskrivelse i de fagmiljøer som faktisk jobber med feltet, og den kunnskapen som produseres vil ikke bli regnet med i mainstream-forskningen. Dette er tilfellet med all annen forskning hvor funksjonshemmet-forskning forblir en egen disiplin som sjelden eller aldri regnes med i andre fagmiljøer som forsker om de samme temaene, men uten å inkludere funksjonshemmede, jf. volds- og overgrepforskning.

Det som må være målet nå er å inkludere funksjonshemmede i all forskning og i alle tiltak som settes i verk på lik linje med andre grunnlag. Det er kun ved en slik målrettet styring man sikrer at kunnskapsgrunnlaget blir like solid og like godt forankret i fagmiljøene, og ikke minst sikrer at alle utsatte grupper telles med når politikken utformes.

Borgerrettsstiftelsen - STOPP DISKRIMINERINGEN
- Org.nr. 985 208 786
Postboks 2474 Strømsø 3003 Drammen – Tlf.: 90196325
<post@stopdisk.no – <www.stopdisk.no

Det er nettopp denne tilfeldige interessestyrte kunnskapsinnhenting som både er påvirket av medieoppslag og politiske strømninger som muliggjør en slik systematisk utelatelse av en gruppe elever som tilhører den største minoriteten i Norge. Blant funksjonshemmede vil det være grupper som f.eks. utviklingshemmede som vi vet ut fra utenlandske studier er mer utsatt for mobbing, trakassering og vold enn alle andre utsatte grupper. Det er all grunn til å tro at dette er tilfellet også i Norge. Samtidig må forskningsopplegg sikre at de mest utsatte kommer til orde, dvs. elever som er segregert som følge av diagnosen.

CRPD, FNs konvensjon om funksjonshemmedes rettigheter må etterleves og trekkes inn i undervisningen på linje med barnekonvensjonen.

Begrunnelse

CRPD forplikter statspartene til å forankre sin politikk på alle samfunnsområder i konvensjonen. Det er ikke tilstrekkelig å trekke inn barnekonvensjonen da det er CRPD som tolker og tydeliggjør hvordan menneskerettighetene må oppfylles for å kunne nytes og utøves fullt ut av funksjonshemmede barn, unge og voksne.

Vi vil her særlig trekke frem to artikler som eksemplifiserer tydeliggjøringen.

Barnekonvensjonens artikkel 12 er presisert slik i CRPD artikkel 7.3:

3. Partene skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne har rett til fritt å gi uttrykk for sine synspunkter i alle forhold som berører dem, og at deres synspunkter tillegges behørig vekt i samsvar med barnas alder og modenhet, på lik linje med andre barn, og at de har krav på hjelp tilpasset deres nedsatte funksjonsevne og alder for å kunne utøve denne rettigheten.

Barnekonvensjonens artikkel 13 sikrer barns ytringsfrihet, ved at barn skal kunne velge uttrykksmåte, men uten presiseringen i CRPD artikkel 21, kan verken funksjonshemmede barn og voksne utøve denne rettigheten fullt ut:

Partene skal treffe alle hensiktsmessige tiltak for å sikre at mennesker med nedsatt funksjonsevne kan utøve retten til ytringsfrihet og meningsfrihet, herunder frihet til å søke, motta og meddele opplysninger og tanker av alle slag, på lik linje med andre, og ved alle former for kommunikasjon etter eget valg, som definert i artikkel 2 i denne konvensjon, inkludert ved:

- a) å sørge for at informasjon som er beregnet på allmennheten, gis til mennesker med nedsatt funksjonsevne i tilgjengelige formater og ved hjelp av teknologi tilpasset ulike former for nedsatt funksjonsevne, i rett tid og uten ekstra kostnader,*
- b) å godta og legge til rette for at mennesker med nedsatt funksjonsevne i samhandling med det offentlige kan bruke tegnspråk, punktskrift, alternativ og supplerende kommunikasjon, og alle andre tilgjengelige kommunikasjonsformer, -midler og -formater etter eget valg,*
- c) å oppfordre private virksomheter som yter tjenester til allmennheten, herunder via Internett, om å gi informasjon og yte tjenester i formater som er tilgjengelige og brukbare for mennesker med nedsatt funksjonsevne,*
- d) å oppmuntre mediene, herunder leverandører av informasjon via Internett, til å gjøre sine tjenester tilgjengelige for mennesker med nedsatt funksjonsevne,*
- e) å anerkjenne og fremme bruken av tegnspråk.*

Staten må stille krav om at nye programmer mot mobbing o.l. er helhetlige og inkluderende for å få statlig støtte.

Innsatser og programmer som allerede har statlig støtte, gjennomgås med tanke på å rette opp skjevheter mht. utvelgelse av målgrupper.

Begrunnelse

Stopp Diskrimineringen har vist at det er systematiske og ukvalifiserte skjevheter i kunnskapsgrunnlaget, innsatsene og vektleggingen av problemets betydning ut fra hvilke kjennetegn elevene har.

Staten kan ikke fortsette å lukke øynene for at det er andre faktorer enn problemets faktiske art og omfang som styrer hvilke kjennetegn ved befolkningen man er opptatt av.

Kunnskap om mobbing må fremskaffes i Elevundersøkelsene

Begrunnelse

Stopp Diskrimineringen mener at Elevundersøkelsene må spørre om mobbing og krenkelser har skjedd på ulike diskrimineringsgrunnlag.

Vi er enige i at spørsmål om diskriminering utgår, fordi det ikke gir verdifulle svar.

Diskrimineringsbegrepet er vanskelig å håndtere og gir derfor mange feilkilder.

Derimot mener vi at det er svært viktig å få frem mer fakta om hvem som mobbes, dersom skolen skal kunne jobbe kunnskapsbasert og målrettet mot mobbing og trakassering.

I tillegg bør det gjennomføres utdypningsstudier, jf. Kermit m.fl., hvor man går spesifikt inn på utsatte grupper, herunder også ulike funksjonsnedsettelse.

Lovforslaget

Stopp Diskrimineringen støtter Djupedalutvalgets forslag til lovendringer.

Opplæringsloven må bringes i samsvar med gjeldende krav til fysisk miljø i Diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 13.

Vi foreslår derfor at krav om universell utforming innarbeides i lovens § 9 A2.

Oslo, 21. juni 2015

Med vennlig hilsen
For Stopp Diskrimineringen
Berit Vegheim
Leder

Borgerrettsstiftelsen - STOPP DISKRIMINERINGEN
- Org.nr. 985 208 786
Postboks 2474 Strømsø 3003 Drammen – Tlf.: 90196325
<post@stopdisk.no – <www.stopdisk.no